

**МИХАЙЛО ШУРГА – ЛІНКОР
ЛЬВІВСЬКОГО ВЕСЛУВАННЯ**

Оксана Чичкан¹, Дмитро Шокало²

¹Львівський державний університет внутрішніх справ,

²КЗ ЛОР спеціалізована дитячо-юнацька

школа олімпійського резерву – 1

Анотація. У статті проаналізовано, який спортивний шлях львівського веслувальника Михайла Шурги. Михайло впродовж десяти років досягав високих спортивних результатів у складі збірної команди СРСР.

Ключові слова: веслування на байдарках та каное, Михайло Шурга, змагання.

Annotation. This article examines the sports career of Lviv rower Mykhailo Shurha. For ten years, Mikhail achieved high sports results as a member of the USSR national team.

Keywords: kayaking and canoeing, Mykhailo Shurha, competitions.

Вступ. На чемпіонат світу в Мексиці у 1974 році, на траси, прокладені вздовж екзотичного озера Сочимілко, веслярі Наварії делегували «здобувати золото»– Михайла Шургу. Він, як і десятки інших його ровесників – підлітків з села Сокільники, любив подовгу слідкувати з берега за тренуваннями байдарочників і каноїстів, милуватися їх мускулистими загорілими торсами. Навчаючись у 5 класі Сокільницької середньої школи Пустомитівського району разом з однокласником Романом Гривняком, Шурга почав займатися у тренера Богдана Дмитровича Мороза 1966 року. Його старші брати, Володимир і Йосип, одні з перших львівських каноїстів, уперше посадили хлопця в спортивний човен, допомогли освоїтися у ньому.

Уже 1968 року вони змагалися на Республіканській спартакіаді школярів у м. Донецьку, де вибороли в К-2 500 м – 1 місце. Тут з ними трапився казус – у півфіналі причепилася кора з дерева на ніс човна. Замість того, щоб зняти веслом це «гальмо», вони почали відгрібати назад. За першим разом їм не вдалося скинути її, лише за другим. Усі суперники далеко відірвалися від них, але вони не втратили надії потрапити у фінал і таки вскочили у цьому півфінальному заїзді третіми. За них вболівали навіть судді на дистанції і підганяли їх до фінішу. Уже у фіналі вони з великою перевагою перемогли.

Цього ж року проводили І юнацькі ігри СРСР, і знову же, у Донецьку. Проте на Іграх вони не виступали, тому що програли контрольні випробовування львівському екіпажу – Миколі Ріжку і Євгенові Шокало. Оскільки веслувальникам потрібно було їхати на Спартакіаду профтехосвіти СРСР у м. Єреван, то тренер Б.Д. Мороз і не наполягав на їхньому виступі. Саме там, у Єревані, вони вибороли 1 місце на двох дистанціях (К-2 500 і 1000 м). Це було великим успіхом для львівського веслування на байдарках та каное і для них самих.

За результатами цих змагань була сформована збірна команда СРСР для участі в неофіційній першості Європи, Міжнародних змаганнях соціалістичних країн «Дружба», що проводилися в Грюнау, передмісті Берліна. До цих змагань були долучені М. Шурга і Р. Гривняк за Всесоюзну спартакіаду школярів 1969 р. Навчально-тренувальний збір перед Міжнародними змаганнями в Грюнау проходив у м. Конаково Калінінської обл. У результаті основного відбору до Берліна потрапили М. Шурга, Є. Шокало, Р. Гривняк. Результати виступів: К-2 1000 м Є. Шокало – Р. Гривняк – 3 місце, К-4 1000 м Н. Ігошин – Є. Шокало – М. Шурга – Р. Гривняк – 2 місце. Спортсмени лідирували всю дистанцію, але десь за 120м до фінішу на їхню доріжку впливли лебеді і загірбний Ігошин повернув кермо на декілька градусів в бік, у результаті чого, човен трохи загальмував, власне тому вони програли по фотофінішу угорцям.

У 1969 р. відбулася Всесоюзна спартакіада школярів у м. Ташкент, де Михайло з Романом Гривняком за явною перевагою вибороли перші місця на двох дистанціях (К-2 500 і 1000 м) і отримали автографи на веслах космонавта Поповича. На цьому виступи у двійці для них закінчилися. У командних човнах уже напарником у них був Євген Шокало, виступаючи на різних змаганнях, то з одним, то з другим.

Улітку 1969 року Михайло Шурга під час Всесоюзної юнацької спартакіади здобув три перші нагороди – у «двійці», «четвірці» та естафетних перегонах. Потім був чемпіонат СРСР серед дорослих із неолімпійських видів веслування. Доречно нагадати, що Олімпійські ігри та чемпіонати світу проводилися тільки на дистанції 1000 м серед чоловіків та в К-1 500 м і К-2 500 м у жінок, тому чемпіонати СРСР проводилися двічі – за олімпійською програмою і поза олімпійською.

Чемпіонат СРСР 1970 року проводився поза олімпійською програмою серед товариств у м. Зугрес Донецької області. Від Львівської області за збірну команду ЦР «Трудові резерви» виступали четверо львів'ян. Тоді вперше в історії львівського веслування чемпіонами СРСР стали Петро Грешта і Володимир Городецький в К-2 500 м. Валентина Новікова завоювала золоту медаль у жіночій естафеті 4 × 500 м,

Є. Шокало в парі з Олегом Карпенковим (Ленінград) у впертій боротьбі вибороли бронзову нагороду на дистанції 10000 м. Квартет байдарників у складі П. Грешта – В. Городецький – Є. Шокало – О. Карпенков вибороли 4 м на дистанції 1000 м.

У 1971 році відбулися Спартакіади України та Спартакіади народів СРСР, Чемпіонат з неолімпійських видів веслування. Цим стартам передували численні змагання: Кубок України, ЦР «Трудових резервів», молодіжна першість України. Одним із перших стартів сезону 1971 р. був Кубок великого Дніпра, де знову перемагали спортсмени львівських «Трудових резервів». Переможцями стали П. Грешта – В. Городецький К-2 500 м, Є. Шокало – М. Шурга К-2 10000 м, П. Грешта – В. Городецький – М. Шурга – Є. Шокало К-4 1000 м. Головним стартом сезону була Спартакіада України де 3-разовими чемпіонами стали П. Грешта, Є. Шокало, М. Шурга, 2-разовими – Р. Гривняк, В. Городецький, призерами – В. Новікова, М. Ріжок. Названі спортсмени були залучені в збірну команду України для підготовки і участі в Спартакіаді народів СРСР та командному чемпіонаті СРСР з неолімпійських видів веслування. На жаль, з різних причин у Спартакіаді народів СРСР ніхто з них не взяв участі, тому що всі вищезгадані веслувальники захищали честь України в чемпіонаті СРСР. Знову чемпіонами стали П. Грешта – В. Городецький в К-2 500 м. На цій же дистанції Р. Гривняк – Ю. Дідик зайняли 4 місце. Є. Шокало – М. Шурга фінішували шостими, а М. Ріжок – В. Соловійов сьомими.

Спартакіадним стартам передував особистий чемпіонат СРСР у м. Житомирі, де П. Грешта – Є. Шокало – М. Шурга – Р. Гривняк зайняли 2 місце в К-4 на дистанції 10000 м.

Після головних стартів сезону 1971 р. була проведена першість України серед молоді. Переможцями тут були Є. Шокало, М. Шурга, Р. Гривняк, які в складі збірної України готувалися до першості СРСР серед молоді, але через епідемію ящура у південних районах цей чемпіонат був відмінений.

Після закінчення училища 1972 року юнак вперше виступав на Кубку СРСР у Зугресі, серед дорослих і несподівано для багатьох посів друге місце в одиночному виступі на дистанції 1000 м, усього 0,5 с програв олімпійському чемпіону Мехіко Олександрові Шапаренку, який згодом переміг і в Мюнхені, ставши дворазовим олімпійським чемпіоном.

На особистому чемпіонаті СРСР, який проходив у м. Житомирі, М. Шурга – П. Грешта в байдарці-двійці на дистанції 1000 м посіли 6 місце. Але цього ж року була сформована альтернативна К-4 у складі Я. Атаманчук – П. Грешта – М. Шурга – В. Савва, що становила

конкуренцію знаменитій четвірці В. Морозов – Ю. Стеценко – Ю. Філатов – В. Діденко, вони вибороли на чемпіонаті СРСР 2 місце.

На міжнародних змаганнях у Мінську в К-2 1000 м (П. Грешта – М. Шурга) посіли 3 місце, в К-4 1000 м – 3 місце (Я. Агаманчук – П. Грешта – В. Савва – М. Шурга), в Дуйсбурзі ця четвірка зайняла 2 місце.

На чемпіонаті України в Житомирі К-4 1000 м і К-4 10000 м посіли перше місце, а на чемпіонаті СРСР з неолімпійських видів веслування також у Житомирі, М. Шурга – П. Грешта – К-2 500 м – 3 місце. За результатами цього сезону Михайлові Шурзі присвоєно звання майстра спорту міжнародного класу.

Наступного року М. Шурга разом з П. Грештою, Є. Шокалом та Р. Гривняком здобули на чемпіонаті УРСР аж 12 золотих медалей у різних класах човнів та дистанціях. І в чемпіонаті СРСР М. Шурга домогся золотої медалі. А ось на чемпіонаті світу в Тампере, де П. Грешта став чемпіоном, їх екіпаж «четвірки» залишився без медалей.

Зате сезон 1974 року виявився напрочуд вдалим. Їхній дружній квартет здобув навесні Кубок СРСР, відзначився в Житомирі під час меморіалу Ю. Рябчинської – найбільш представницьких міжнародних змаганнях у нашій країні, переміг на популярній регаті в Дуйсбургу (ФРН), у змаганнях кращих байдарочників світу в НДР і врешті-решт переконливо довів свою силу на ереванському озері, під час чемпіонату СРСР.

Тренери збірної оголосили, що Л. Дерев'янку, Н. Горбачов, А. Шарикін, М. Шурга будуть у складі екіпажу байдарки-четвірки СРСР на чемпіонаті світу в Мексиці. Серед 14 найкращих екіпажів світу наші хлопці фінішували першими на дистанції 10 км. За високі досягнення у спорті Михайлові Шурзі було присвоєно почесне звання «Заслужений майстер спорту СРСР».

У 1975 році на веслувальних доріжках озера Наварія під керівництвом Олега Сергійовича Улітіна почав свої успішні виступи Богдан Цимбала, який на наступних два роки став напарником Михайла Шурги в байдарці-двійці. Отже, на чемпіонаті СРСР (Москва), на дистанції 1000 м вони здобули перемогу.

Чемпіонат світу в Белграді К-2 1000м – 7 місце (М. Шурга – Б. Цимбала), К-4 10000 м – 3 місце. Переглядаючи результати тих змагань, ми маємо зауважити, що три човни на дистанції 10000 м заїхали з різницею в 6 секунд. Норвежці перемогли з часом 34:47,69 хв, румуни – 34:51,38 хв, а наш екіпаж перетнув фінішну пряму з результатом 34:53,65 хв.

Спартакіада України (Житомир), К-4 1000 м і К-4 10000 м 1 місце (М. Шурга – Є. Шокало – П. Грешта – Б. Цимбала).

Останнім роком у професійній кар'єрі Михайла Шурги став 1976 рік. На чемпіонат СРСР (м. Москва) квартет у складі М. Шурги – Є. Шокала – Б. Цимбали – Бригаднова на дистанції 10000 м посів 2 місце.

Висновок. Михайло Шурга – заслужений майстер спорту СРСР, триразовий чемпіон СРСР, чемпіон Спартакіади народів СРСР, чемпіон світу 1974 року, бронзовий призер чемпіонату світу 1975 року, десятиразовий чемпіон УРСР, багаторазовий переможець міжнародних змагань. У збірній команді СРСР з 1970 по 1976 рік.

Список використаних джерел

1. Веслування на байдарках і каное [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.canoeresults.eu/medals?year=&name=Shurga+Peter>
2. Веслування на байдарках і каное [Електронний ресурс]. – URL: <https://www.wiki.ru-ru.nina.az/>
3. Івасик Н. Веслярі із „безводного” Львова: історичний нарис / Івасик Н., Чичкан О. – Львів: Українські технології, 2006. – 128 с.